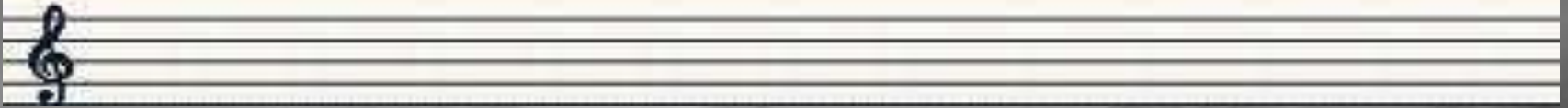

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Α' Αρσάκειο Ψυχικού

« Γκόγια – Μπετόβεν: Σιωπηλές διαδρομές»

Υπ. καθηγήτριες : κ. Μεταλληνού
& κ. Τσοτσορού

Εισαγωγή

Ο Λούντβιχ βαν Μπετόβεν γεννιέται στη Βόννη το 1770 από μουσική φτωχική οικογένεια φλαμανδικής καταγωγής. Μάλιστα εκμεταλλεύεται το «βαν» που υπάρχει στο όνομα του για να εντυπωσιάσει τους αριστοκράτες της Βιέννης, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι η καταγωγή του είναι αριστοκρατική.

Μικρή ηλικία

Από πολύ μικρή ηλικία φανερώνει μεγάλο ταλέντο στη μουσική και διδάσκεται πιάνο, βιολί, και εκκλησιαστικό όργανο.

Ο δάσκαλος που τον εκπαίδευε ένωσε από νωρίς την αξία του: «Παίζει με φλόγα και δύναμη... Αυτό το παιδί είναι μεγαλοφυΐα και αξίζει να βοηθηθεί.

Αν εξακολουθήσει έτσι θα γίνει ένας δεύτερος Μότσαρτ.»

Εφηβεία

Μόλις **14** ετών γίνεται δεύτερος οργανίστας στο παρεκκλήσιο του Εκλέκτορα και στη συνέχεια η θητεία του στην ορχήστρα της αυλής υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική, γιατί του έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσει τα έργα μεγάλων συνθετών όπως ο Πιαζιέλο, ο Γκλουκ, ο Μότσαρτ κ.α.

Στα **17** του χρόνια χάνει την μητέρα του.

Όλοι στηρίζονται σε αυτόν τον έφηβο. Πρέπει να αναθρέψει τα αδέλφια του. Για αυτό προσπαθεί να εξοικονομήσει ακόμη μερικά χρήματα δίνοντας μαθήματα. Μπαινει λοιπόν ως δάσκαλος της μουσικής μέσα στη διακριτική γαλήνη των αριστοκρατικών σπιτιών.

Οι καλύτεροι φίλοι και παντοτινοί

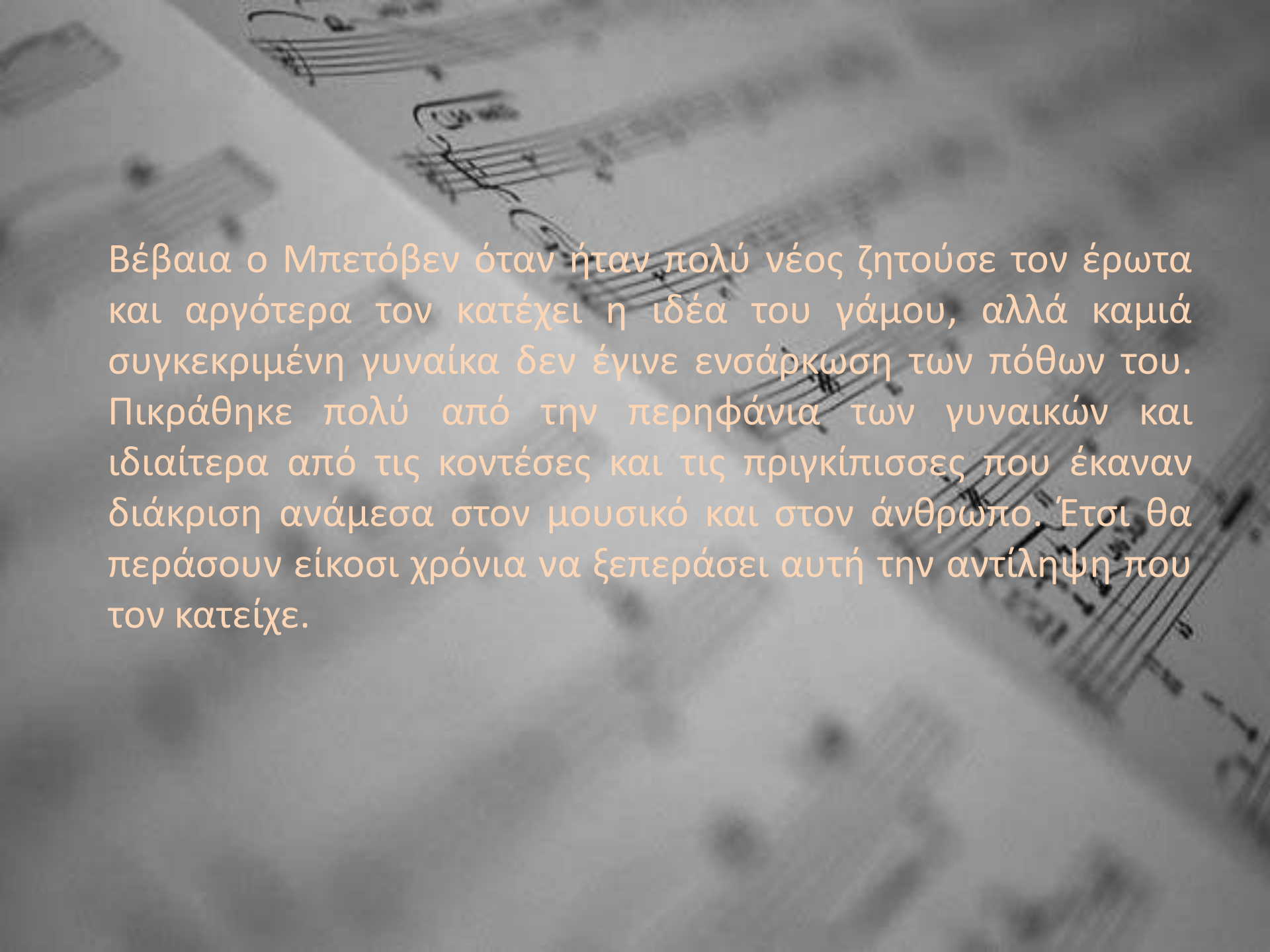
Ο Μπράουνιγκ και ο Βέγκελερ είναι οι καλύτεροι φίλοι που γνώρισε εκείνη την εποχή και θα του συμπαρασταθούν μέχρι το τέλος της ζωής του.

Πρώτος έρωτας

Το 1788 τα αισθήματα του κοχλάζουν για την Ελεονόρα Μπράουνινγκ (την αδερφή του φίλου του) αλλά δεν φαίνεται, όμως, πιθανόν να έδειξε κάποιο ενδιαφέρον για εκείνον.

Η πρώτη απογοήτευση, που στοίχισε τόσο στο Μπετόβεν, δεν είναι ο δύστροπος χαρακτήρα του, αλλά η αφελής εμπιστοσύνη, η αυθόρμητη έλξη που αισθανόταν για κάθε άνθρωπο και ιδιαίτερα για το γυναικείο φύλο.

Βέβαια ο Μπετόβεν όταν ήταν πολύ νέος ζητούσε τον έρωτα και αργότερα τον κατέχει η ιδέα του γάμου, αλλά καμιά συγκεκριμένη γυναίκα δεν έγινε ενσάρκωση των πόθων του. Πικράθηκε πολύ από την περηφάνια των γυναικών και ιδιαίτερα από τις κοντέσες και τις πριγκίπισσες που έκαναν διάκριση ανάμεσα στον μουσικό και στον άνθρωπο. Έτσι θα περάσουν είκοσι χρόνια να ξεπεράσει αυτή την αντίληψη που τον κατείχε.

Γαλλικές επιρροές

Το 1789 αποφασίζει να γραφτεί στο πανεπιστήμιο για να παρακολουθήσει μαθήματα γερμανικής φιλολογίας και φιλοσοφίας. Το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο των ταραγμένων εκείνων χρόνων επιδρά πάνω στο νεαρό τότε Μπετόβεν και τα κηρύγματα της Γαλλικής Επανάστασης κατακτούν την καρδιά και την τέχνη του.

Η άνθιση του μεγάλου μουσουργού

Η επιτυχία του νεαρού Μπετόβεν μεγαλώνει. Τον θαυμάζουν πρώτα ως πιανίστα, ικανότατο στον αυτοσχεδιασμό και ως μεγαλοφυή συνθέτη.

Με την εγκατάστασή του στη Βιέννη συνεχίζει το συνθετικό του έργο και συνθέτει την 1^η συμφωνία, τα 2 πρώτα κονσέρτα για πιάνο, σονάτες, που ανάμεσα τους συγκαλείται η γνωστή «Παθητική», καθώς και τα πρώτα κουαρτέτα του.

Είναι πια γνωστός σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι Άγγλοι καλοπληρώνουν τα έργα του και οι Γάλλοι κατασκευαστές από το Παρίσι δωρίζουν στον δεξιοτέχνη ένα θαυμάσιο πιάνο με ουρά.

Η επίδραση του Ναπολέοντα

Ο Μπετόβεν είχε γοητευθεί από την προσωπικότητα του Βοναπάρτη. Έγραψε λοιπόν μία συμφωνία, την Ναπολεόντεια, για να τιμήσει τον ήρωα του. Πάνω στο χειρόγραφο του είχε γράψει: « Στον Ναπολέοντα» κι από κάτω την υπογραφή του. Σε κάποιο άλλο αντίγραφο βάζει μόνο τα δύο ονόματα: « Βοναπάρτης- Λουδοβίκος βαν Μπετόβεν»

Η απογοήτευση του.

Όταν ο Ναπολέων είχε στεφθεί αυτοκράτορας ο Μπετόβεν οργίσθηκε και έτρεξε στο τραπέζι που ήταν απλωμένα τα χειρόγραφα του, άρπαξε, έσκισε την πρώτη σελίδα που είχε την αφιέρωση.

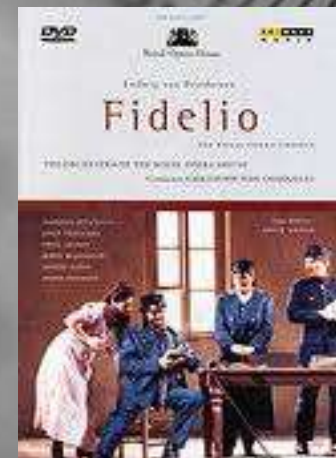
Αργότερα την ξανάγραψε και έβαλε τίτλο «Ηρωική Συμφωνία». Βέβαια ακούγεται και η εκδοχή ότι βρήκαν το όνομα του Ναπολέοντα σβησμένο με μία μολυβιά.

Όταν πρωτοπαίχτηκε η **Ηρωική Συμφωνία**, πολύ λίγοι συγκινήθηκαν στο άκουσμά της. Οι κριτικοί τη βρήκαν γεμάτη τραχύτητα και χωρίς ενότητα, οι ακροατές κουράστηκαν πολύ.

Ελάχιστοι βρέθηκαν να τη χειροκροτήσουν, και αυτοί ήταν εκείνοι που ένιωθαν πραγματικά τη μουσική.

Η όπερα ΦΙΝΤΕΛΙΟ

Το 1811 που ακόμα είχε παραμείνει ο Ναπολέοντας στη Βιέννη, το κοινό της υποδέχεται ψυχρά την όπερά του «Φιντέλιο». Στην πρεμιέρα της όπερας αυτής τα πιο πολλά καθίσματα ήταν κατειλημμένα από Γάλλους αξιωματικούς και η καινούργια αυτή μουσική δεν ήταν ευπρόσδεκτη από τα γαλλικά αυτιά που την άκουγαν. Οι ακροατές συνηθισμένοι στις παλιές φόρμες της μουσικής δεν μπορούσαν να συμφιλιωθούν με τους νεωτερισμούς του Μπετόβεν.

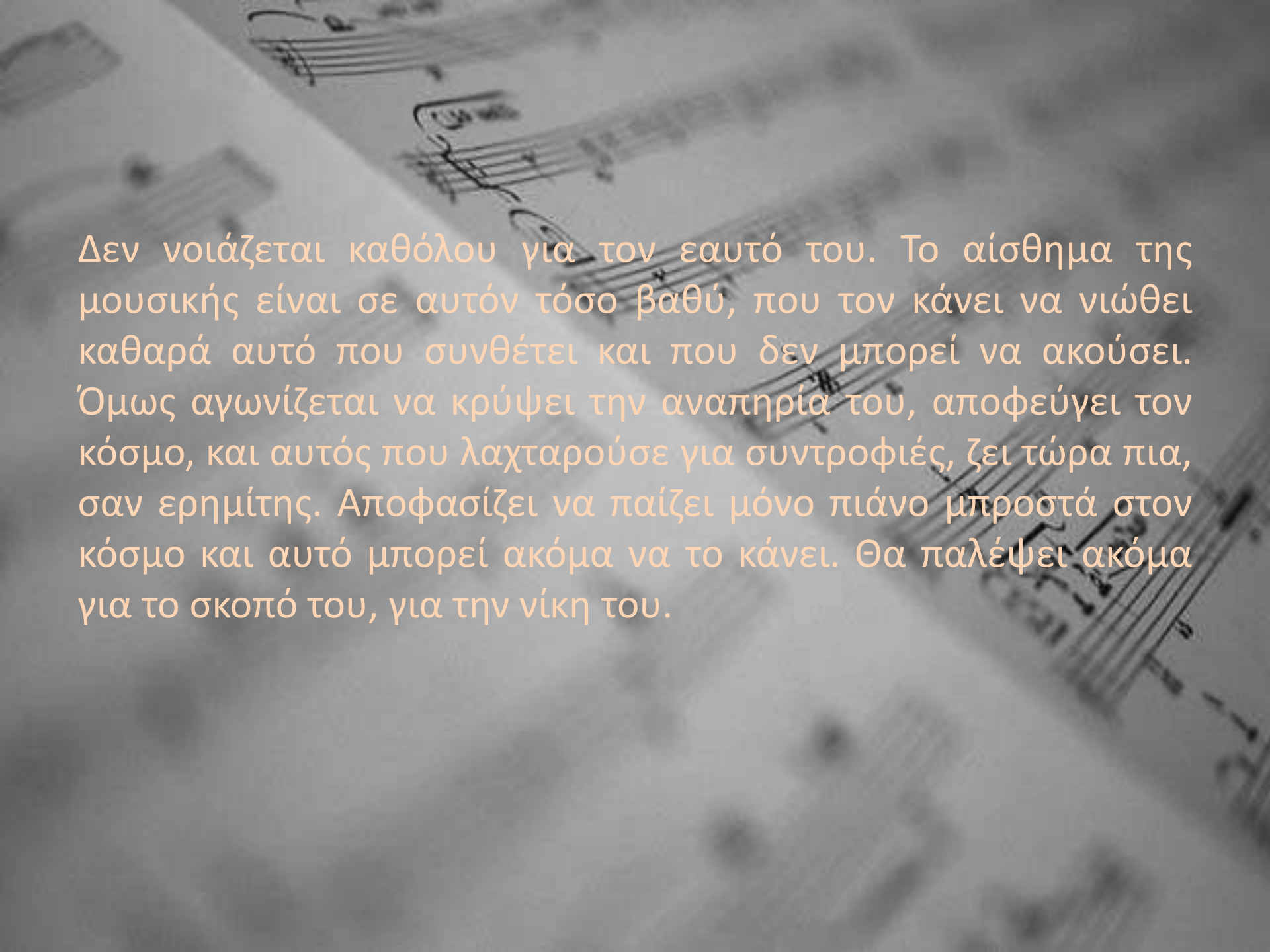

Συνθέσεις συμφωνιών

Συνθέτει δύο σημαντικά έργα: την 5^η συμφωνία και ένα κονσέρτο για πιάνο ανάμεσα τους η γνωστή συμφωνία «Υπό του Σεληνόφως». Επίσης έγραψε την σονάτα «Τρικυμία» με επιρροές από το ομώνυμο θεατρικό του Σαίξπηρ. Κατόπιν συνθέτει 9 σονάτες για βιολί και πιάνο, καθώς και αρκετά έργα για μουσική δωματίου. Όλα τα έργα του χάρις στο εσωτερικό του αίσθημα της μουσικής είχαν τέλεια καθαρότητα.

Πρώτες ενδείξεις της αρρώστιας του

Όταν ήταν **25** χρονών ο Μπετόβεν, παρατήρησε για πρώτη φορά πως δεν άκουγε πολύ καλά. Νόμισε πως ήταν ένα απλό κρυολόγημα, μα το κακό ολοένα προχωρούσε. Σιγά-σιγά δεν ακούει ούτε την ορχήστρα, ούτε το πιάνο, που παίζει ο ίδιος ακούει μόνο όμως πάντα μέσα του τους ήχους και δεν δυσκολεύεται καθόλου στη σύνθεση.

Δεν νοιάζεται καθόλου για τον εαυτό του. Το αίσθημα της μουσικής είναι σε αυτόν τόσο βαθύ, που τον κάνει να νιώθει καθαρά αυτό που συνθέτει και που δεν μπορεί να ακούσει. Όμως αγωνίζεται να κρύψει την αναπηρία του, αποφεύγει τον κόσμο, και αυτός που λαχταρούσε για συντροφιάς, ζει τώρα πια, σαν ερημίτης. Αποφασίζει να παίζει μόνο πιάνο μπροστά στον κόσμο και αυτό μπορεί ακόμα να το κάνει. Θα παλέψει ακόμα για το σκοπό του, για την νίκη του.

Η κατάρρευση

Ξαφνικά, πέφτει στην πιο μεγάλη απελπισία. Χειροτερεύει η κατάσταση του. Είναι μία στιγμή αδυναμίας και ίσως φόβου για τον θάνατο. Αυτή η ψυχική κατάρπτωση φέρνει την αφορμή να γραφτεί με το λεπτό δυσανάγνωστο γράψιμο του η πρώτη του Διαθήκη.

Προβλήματα

Ένα ακόμη πρόβλημα που απασχολεί τον Μπετόβεν είναι η κηδεμονία του ανιψιού του Καρλ. Ο άνθρωπος που δεν απόκτησε ποτέ δική του οικογένεια, έδωσε όλη του τη στοργή στο γιό του αδερφού του. Στις επιστολές του Μπετόβεν, που έχουν δημοσιευθεί, διαβάζουμε ότι συχνά τον αποκαλεί «γιό» του θεωρώντας τον εαυτό του πραγματικό πατέρα. Όμως ο ανιψιός δεν ανταποκρίνεται στην αγάπη αυτή και γεμίζει τον Μπετόβεν πίκρα και απογοήτευση.

Έτσι μας παρουσιάζεται άλλοτε σκυθρωπός, άλλοτε φιλικός, άλλοτε εριστικός, άλλοτε εύθυμος, άλλοτε καλόπιστος και άλλοτε καχύποπτος, στοιχεία που χαρακτηρίζουν έναν συνεχή αγώνα ενάντια στη μοίρα.

Γράφει μέσα στην αρρώστια του τη 5^η συμφωνία που πρωτοπαίζεται στη Βιέννη.

Το 1814 συνθέτει τρεις νέες συμφωνίες την 2^η, την 8^η και την 6^η που είναι γνωστή ως «Ποιμενική».

Όμως φτάνοντας στα τελευταία χρόνια της ζωής του γράφει τα μνημειακά του αριστουργήματα με προσπάθεια και κόπο, την 9^η συμφωνία το 1823 και τη « Missa Solemnis» το 1824 σε ηλικία 52 χρονών.

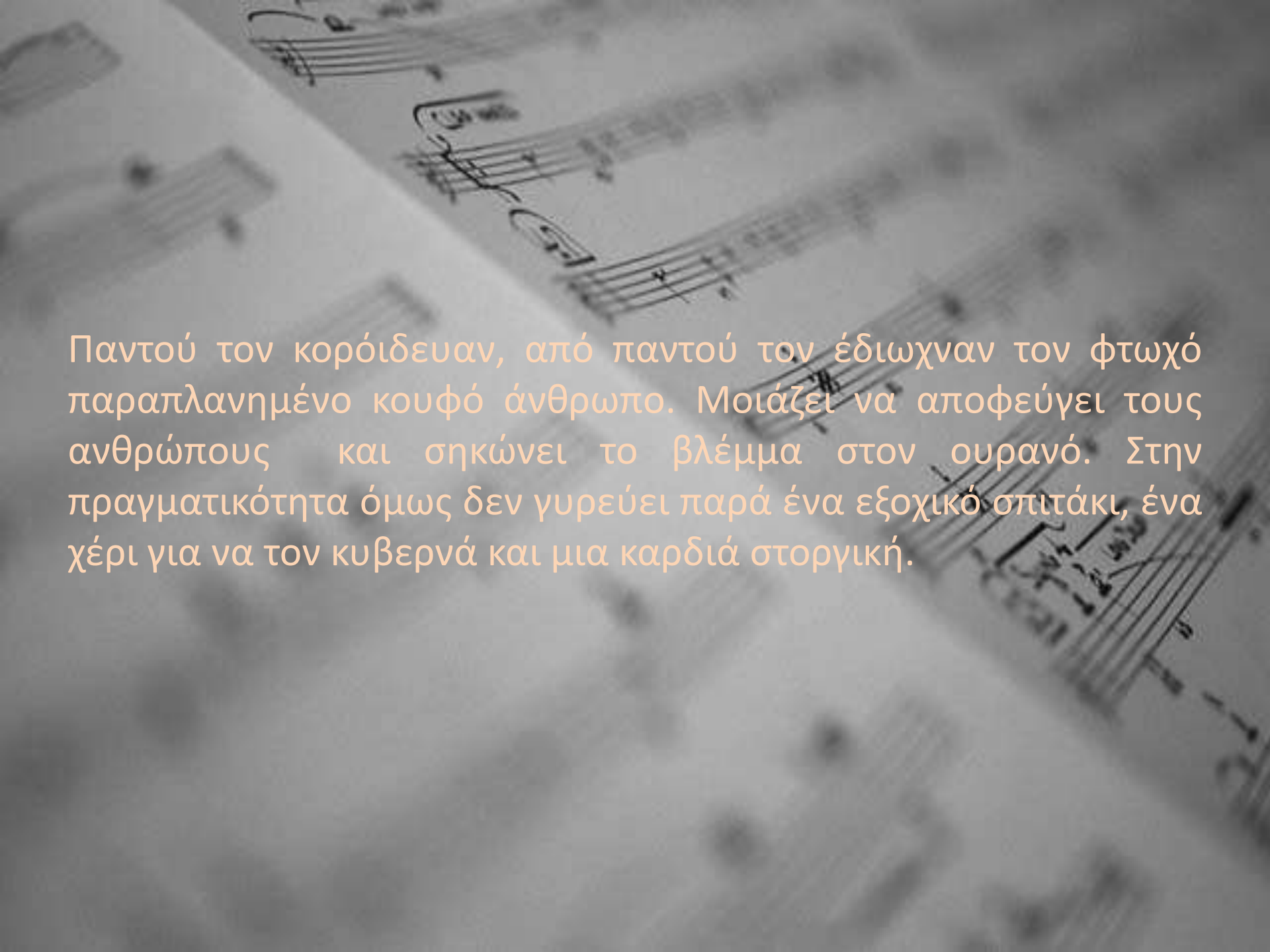
Η 9^η συμφωνία αποτέλεσε έναν πρωτόγνωρο θρίαμβο που έχει μείνει αναλλοίωτος μέχρι και στις μέρες μας και θα συνεχίσει κατά την διάρκεια των χρόνων .

Ο Μπετόβεν επέμενε να διευθύνει ο ίδιος την ορχήστρα όταν πρωτοπαίχτηκε στη Βιέννη. Στο τέλος της συναυλίας ενώ το κοινό παραληρούσε από ενθουσιασμό, ο συνθέτης, κοιτώντας προς την ορχήστρα δεν μπορούσε να ακούσει αυτές τις εκδηλώσεις του θαυμασμού!!!

Η πορεία προς το τέλος.

Ένας γέρος με κάτασπρα πια μαλλιά τριγυρνά στους δρόμους με τη ράχη σκυφτή, με το κεφάλι πάντα ψηλά, με το μέτωπο ξεσκέπαστο στον παγωμένο αέρα. Στο χέρι κρατά μερικές νότες και ένα χοντρό τετράδιο με ένα μολύβι ώστε όταν κάποιος ήθελε να του μιλήσει, άνοιγε έκπληκτος τα μάτια του, χαμογελούσε με ένα πονεμένο χαμόγελο και του έδινε το χοντρό τετράδιο για να του γράψει αυτό που δεν μπορούσε να ακούσει.

Παντού τον κορόιδευαν, από παντού τον έδιωχναν τον φτωχό παραπλανημένο κουφό άνθρωπο. Μοιάζει να αποφεύγει τους ανθρώπους και σηκώνει το βλέμμα στον ουρανό. Στην πραγματικότητα όμως δεν γυρεύει παρά ένα εξοχικό σπιτάκι, ένα χέρι για να τον κυβερνά και μια καρδιά στοργική.

Τρεις ημέρες πριν πεθάνει ξαναγράφει τη διαθήκη του, αφήνοντας κληρονόμο τον ανιψιό του. Με όλες τις δυσκολίες και τις στερήσεις τα κατάφερε να αφήσει ανέπαφη την κληρονομιά που κληροδοτούσε στον άκαρδο νεαρό, που κάποτε πίστεψε πως θα γινόταν αληθινό παιδί του.

Τελευταίες ώρες του μουσουργού

Μία μέρα πριν επέλθει ο θάνατος του έφεραν τον παπά να τον μεταλάβει.

Όταν όλα τελείωσαν, γύρισε και είπε στους δύο φίλους του που τον παράστεκαν: «**Plaudite ,amici, comedia finite est**» που σημαίνει «Χειροκροτήστε, φίλοι μου, η κωμωδία τελείωσε» η ζωή του Μπετόβεν τελιώνει με αυτά τα λόγια που με αυτή τη φράση συμπεραίνουμε ότι η ψυχή του ήταν γεμάτη πίκρα.

Πέθανε στη Βιέννη το 1827 και την κηδεία του παρακολούθησε ένα τεράστιο πλήθος.

Συμπέρασμα

Ο Μπετόβεν γίνεται κρίκος ανάμεσα σε δύο μεγάλες εποχές της μουσικής. Είναι ο τελευταίος κλασικός και ταυτόχρονα ρομαντικός συνθέτης. Ο ποιητής Γκριλπαστέρ γράφει στον επικήδειό του: «Ήταν καλλιτέχνης, υπήρχε μέσα από τη τέχνη και αυτός την καθοδήγησε»

ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ :

Βαϊρακτάρη Εύα

Βαρούτσου Έλενα

Δημητριάδου Λήδα

Δόλγυρα Ειρήνη

Ευχαριστούμε για την ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!!

